

KALAMENE

Kunnafonnisében min bë bo kalo o kalo ka jësin duguw ni
u sigidaw ma u ka jëtaa sira kan. Boko filanan, Zuluyekalo 1992

Boko songo: 20

CAURIS

Boko konokow

Tuwaregi ko:
k'a ko ke ni
hakilisigi ye

ne 3

Koné minnu bë an ka
jamana warimarayoró
(terezori) la

ne 3

Fini ye dumuni
numan ye

ne 5

Fini ni gari ko geleýali : o
te se ka famunya yuru-
ku-yuruku dörön sira kan.

ne 6

Duguw ni Sigidaw ladon
fërew ni u jenabò dabaliw bë
se ka tige cogo jumen ?

ANW HAKILILA

Kuma te di minnu ma ka koro,
olu ye kuma ta

A kera, tuma o tuma, ni seneke law bë a ie, ayi, ne b'a fe ka fo ko ni an ka togodalamogow ni bugudalamogow ye kuma ta tuma o tuma u ka kuma kolò ka girin - timinandiya girinya, kuma kelen fo ko tan girinya, « hali n n'bë sa, nbënka kuma fo » o girinya, u bë kuma ni dusukolo ye san yirika caman diyagoya fanga ma se ka wale min bo yen. An ka seneke law ka taamasiyen folbw ye fen minnu ye, olu ka kélé ye, kuma nin mankan te kélé min na. An ka kan ka son, ka fo ko fen caman de y'a to mankan caman te se ka ke.

An ka jamana kénèw kécogo ni u ladon cogo te sorodasi mankan sababuya. Soro kécogo nin, o la kénéyalen bë, senefernw soro dögoyali la, o bë bange balokodese la ni mankan kéra.

Hadamadenw sabaticogo min lakeneyalen bë duguw ni nogon ce, mogow ni nogon ce, o kécogo ani fadenya minnu bë mogow ni nogon ce, olu te ben matara faliw sababuya walasa ka mankan ke (sorodasi kele).

- Politikisiraw kécogo minnu lakeneyalen bë ni an ka jamanaw kécogo ni u ladon cogo minnu ye an ka Bulon fanga lataamacogo ye (n'o ye ka fanga to mogow bolo a bë boli minnu kan) kana olu diyagoya bayelema ka ke diyagoya fanga ye bugudaw ni togodaw la (duguw ni u sigidaw la) fanga kuraw fe minnu sigira tubabuw ko. Fen werew bë yen, minnu joyoró bë nin hakili jagabo in na ni olu ka kan ka ke kofe, olu bës de ye kuma mine, bugudalamogow ni togodalamogow la, ka u ke mogow ye fangaw "b'a fo mogow minnu ye tuma bës « Aw ye soro jidi, aw ka aw ma kün! » Konferansi nasionali ka sankaba kéra, min ye o ye ka kuma di mogow ma, kuma te di minnu ma ka koro. Sanka in nafa bonera kosebe, barisa ni nogon bësje mögonye ma deli ka ke an ka jamana kónò folò kabini independans i tra, bugudalamogow ni togodalamogow (duguw ni u sigidaw la) ye jijaba de ke walasa ka kuma ta ke min tun ma janiña u ye. Bugudalamogow ni togodalamogow ye kuma ta ka kibaruya jumen fo an ye?

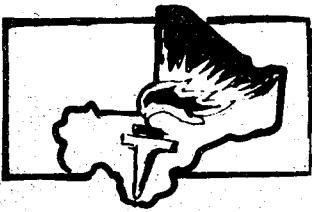
Forobabaarakelaw ka geleýaw kofe, ani fen minnu kénèw bë an ka bugudalamogow ni togodalamogow la (aaa! o fenw ka ca, Ayiwa mögsi ka sira te u jini na fana) an bë se ka minto an hakili la, o ye faamuyali numan ye mindira an ma bësje fanga kan bugudalamogow ni togodalamogow fe.

Mogo o mogo tun b'a fe ka kuma, kuma dira o ma, tow ye u tulo kerebo sigi ka kuma ninnu lamèn, hali ni segin tun kéra kuma kefen kan siñé caman, walima hali ni kuma mango tun don.

« Anw ka jëtaa mandi bës ye », o ye konferansi mögo do kan ye min ye bugudalamogow ni togodalamogow ka hakilisigi sementiya politikiko sanga in na, min bë ka don an bës kun na doçin doçin.

Cogodi mögo bë se ka d'a la ko ninnu töröla, cogodi mögo bë se ka d'a la ko minnu y'u farafara nogon kan k'u ke jekuluw ye k'u kan bo, cogodi mögo bë se ka d'a la ko minnu y'u hakili numanw fara mögo werew taw kan. Cogodi olu bë son ninn kuma folen na... « Anw ye kumakantaw de ye, an bë sigi o kan fana » ? Ayi, ne balimaw, kan bolén te se ka tunun!

Seyibane KUlibali.

JONI BE MALI DON?

Mali donni

Mogo do senna ka teli i ka joden doni sira kan, nka o t'i ka jigne falen fe. Bi ma duguje sa ! Musa binna, cemance fanga sigira, o fana taara, tonsigibaw kera forobabulon caman kono, fo an te do fo o la. A waati sera de. O dun ye mun ye n'ballima togodalamogow, nisongo ko ! kabini lawale tile la di songow be bo ka di mansakew ma, kana a bayelema Nansara tile

TINE DE BE KIYAAMA.

la k'otogoda ko nisongo. An te tine fo nisongo ye sa wa ! Nisongo dun ye fen jumen ye ? A be don da jumen fe ? Anafa jumen be se a bobbagaw ma ? nin ye nininkali, damadow ye, nin senekela, monnikela ani baganmarala kelen kelen bee ka kan k'i hakilijagabo o kan. Ne hakili la, mogo don kun ye komo la i ka

cékan do men. An de be mun y'an somogow sidaw la : dibibaw, jinogow, sirakolonw, dugumafenw. O n'a nogonna caman. Nisongo be bo walasa a bobbaga ninnu be se ka lakana, k'u kisi bana ni nankataw ma. Nin baara jumen kera so ? ibe bugo k'il lebu ka segin k'i kunmasuuli i fadenw cela faamaw fe.

N'i sera lakoisow kono, ijigi be waaro, n'i donna dogtorosow kono, i be se ka saya dalen y'i sen koro, n'a ma file jinamajolen na, faamaw k'u kofile an somogow la, donni girinya kojugu kun kolo ma, a be kan kari.

N'i y'a men duguba, duguden de be yen. Tine de be kiyaama, ni ba degunna a be cinni ke.

Umaru BUWARE : «Kabako» sebennikelaw ka kuntigi/sanbe-sanbe ka nesin togodala mogow ma.

YELEKO

Farafin ce do tun be Faransi jamana kan min tun y'a ninin k'a wolodugu npogotiginin do negen nin a ka foto ja ye walasa o ka ke ale fe furu la, o la ce in taara fototala do fe : a ko o ye :

- Fototala, ne b'a fe ka n foto numanba kelen ta k'o ci n ka maminemuso ma.
- Fototala y'a jaabi : o ka nogo (gelyea fosi t'o la yan) barisa fototalan suguya bee do b'an bolo, do w be foto ta k'a ja laboyoroun kelen, do w be foto nenegelel dila ani fotota cogo were camanw :
- Farafince ko : bawo ne nun petelen don, i b'a to n be a minc k'a jo k'a tilen fo i bena i bolodigi fototalan masin kan yoromin na n b'a bila.
- Fototala ko farafince ma : i

labenna wa ? n bena i foto ta; a y'a bolo digi masin kan fo a makan bora-kiliki. Miniti kelen temenlen kofe, farafin ce fototalen in bora; foto in la ce nun petera kojugu. Farafince dusutinelen (nisongoyalen) ko : fototala, e te fosi don, i te se fototala, o koson ne yere te foto in fe tugunin, n te se k'a nin ci n ka musokurafuruta in ma bilen barisa a be se ka ke sababu ye a k'i ban n na. Fototala ko : ha ! ne yere ninena ka foye, i tun ka kan ka taa mogodawulasankoratala don ka laadilikanlamenfolosanni i kana ne ka fototalenw tine k'u lagosi n'i ka fotocejugu. ye.

Terike saba

kabini u damisenya waati Sungalo, jelikemogo ani Sanba olu tun kera dakawuliteriye fo don min na bamananke Sungalo ye Najugu ta furu la.

Nka tine la, ninnu ka mogo saba teriya nin mandiya Najugu ye abada, a man ben a ma abada; barisa tuma bee a tun be nin hakilinanta in qunu-qunu kuma in fo a da jukoro ma ko : «mogo saba je kelen b'i kufse».

Walasa ka teriya korolen in tine k'a lagosi a y'a naniya ta ka seri gonimanba do dila kana o sigi terike saba ninnu koro.

Terikema ninnu tun sonnenba be Najugu ka tobili konuman ye, u y'u girin ka da seritasa in kan. Jelikemogo folo de y'a ka galama fa k'o ke a da. Seri kalayara a da ma. A y'a seri a ka nkoni kan. Sungalo dablibanbagato kabara : he ! n ka jelike nin ye mun ye ?

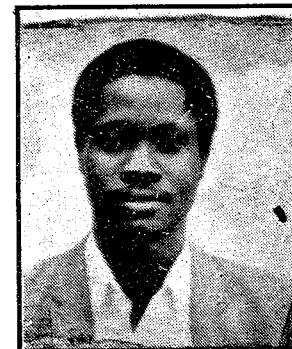
An jelikemogo folo an b'o bon nkoni kan walasa a kan be diya.

Fulake Sanba o tun ma fosi faamu jelike ka waleya in na, hali

Sungalo yere fana tun m'a faamu, barisa an ka fulake y'a da fasine kelen. Komin ale te se ka jelike ladege barisa nkoni te ale bolo, a ye dakurune kelen in kalanamba kunun sinne kelen fo ka ne ji kalamane fila jigi.

- Sungalo ko : e ! n terike fulake, i be kasi mun na ?

- N terike, ne dogonin togo seri ne mana seri minwaatio waati ne be kasi sabula seri ben hakili jigi a la. Sungalo fana y'a min tuma min na a y'a don ko seri de tun ka kalan. A y'a muso koro.

Seku Umaru KUYATE
Kunnafonisebenba «Kalamene la».

KIBARUYAW

Koñe minnu bë an ka jamana warimarayor (terezori) la

An ka jamana sariyadi-lanso (Asanbile nasiyonali) ka baara damine baliya in na (Asanbile tun ma wele fôlo k'a na a ka baara (damine), gôférénaman ye a jatmine k'a a ka minisiriw minnu bë soro siraw ni kunnafoni siraw ladon k'a olu bila u ka ñefoli jönjön ke politikitonw ye zulye kalo tile 7, o wajibiyara ka sababu ke fanga la tama ye jelenya sira kan.

Laje lawulila (i na fo an ye a fo cogo min ka teme) walasa ka kunnafoni jönjön de di mogow ma, nka a nana laban ka ke i na fo minisiriw ni kunnafonisëbennaw ka laje. Minisiri min bë soroladon baara ke, o kón na ka fo ko koñe minnu bë an ka terezori la ko olu te soro ladon sira cëjuguw ye, i na fo a bë fo cogo min. A ye i kali ka i siyen

ko koñe ninnu bora faso ka nafolo ladon siraw de la, barisa, sorojiidibaga dôw ye terezori baarakelawka demesoro, u ni minnu jera k'a nafolo labo. Ni sira in kan, a te se ka fokoniko inyejamana soro ladon sira cëjuguw ye. O kofe, minisiri in banna ka son ka fo ko ni koñe ninnu ye faso wari nanbara sira ye. A kón sonnako, koninnuyewari boli siraw ye ani wari ladon jugu ye minnu bora faso wari tali yamaruya lakovonwdilila mogow ma, a sarali se te mogó minnu ye.

Minisiri ma sosoli ke fen dôw la miñnu file : terezori ye warisëben lankolon di mogow ma, k'a tila ka wari je di sorojiidibagaw ma. Nin ko min folen file : o ye wariboli de ye wa ? Wali-ma faso wari nanbara de don ?

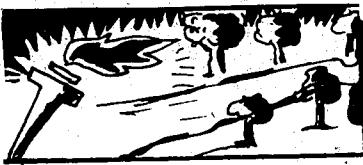
Laje in kumajogonya taara fo ka se saraw srali ma. Minisiri fariyala ka fo ko Mali cogoya in na, wasa kera faso ka nafolo ladon baara la bi, bi in na; o la sa nin ko minnu kera terezori la, k'olu têna fosi tijé baarakelaw ka sara kola, sanko, baaraw kana jo : o bëe na ta, minisiri ye a fo kerékerénnyla ko sraw sorojli bë bë baarakelawka baara nafa de la ani lenpow. Okoson a ye mogow laadi u ka baara ke kosebe. Tijeli in n'a fangabone (miliyari 6) gôférénaman masiranbarisa beretonewudi serewusidawn'olu yedijé beeje warisow ye) olu ko, ko olu bë segin u ko ni Mali sera ka nin ko ninnu ñenabò. Ni ko ninnu bë se ka ñenabò wa ? Ni i ye a jate ka fo ko mogó minnu bëe sen bë ni ko ninnu la, ko olu dôw ma se ka dòn, dôw ye u dôgo tôgo lankolon kofe, dôw ye u boli ka taa Mali kofe. An bë don min na ko bi mogó minnu sen yera nin ko ninnu na olu ye mogó keme fila (200) de ye, o mogow 200 la, mogó bi duuru ni naani

dewèle la sariyasow la, o mogó 54 la, mogó 9 be dibi la kasow kono wari min sarala nin ko ninnu la, minisiri yere k'o te wari dögomanin ye, sefa 587.000.000 o seginna a nola, fasojigine kono.

Nin sira kelen in kan, gôférénaman ko, k'o a bëna jamana kubedaw sensen kosebe walasa ka u ke kubedaw ye minnu ka baara bë jamana taa ne.

Ni i ye hakilijagabo ke kosebe terezori koñe ninnu kan, i bë a dòn ka fo ko koñe ninnu yefasoka soro ladon sira cëjuguw de ye, hali n'an ka jamana ñemogow ko, ko o te faso soro ladon sira cëjuguw don barisa cemance fanga mintemenna, o tögobë a la, faso soro ladon cogo cëjuguw don, barisa an ka jamana fanga sabanan (republiki sabanan) bë nin ko ninnu jo la, barisa a ka politikisiraw lataamali jolen don ka ko ninnu ñenaboli kono, o la sa, an kan jamana soro siraw lataamaw nigisinögoso ko de ye nin ko new ye.

Fakoroba (FAK).

TAABOLO

KIBARUYAW TO

Tuwaregi ko: k'a k'o ke ni hakilisigi ye

An y'an ka kibaruyasében kalanbaga do ka letere sorò an ka jamana körönfe kèle kan, kerenkerenyala Guruma Rarusubinnkankèlekan. Letere in ni ja de nana, nka an ma fariya kaja nin jensem k'u da mögów ne koro. Hali n'a tun be ke sababu ye mögów k'an ka boko tan, barisa binnkannikélaw ni binnkanni kera mögów minnu kan, olu ye wale jugu minnu ke nogon na, o file ka go. Anka boko jensem jekulu koni ja in te sabali di hakiliw ma, siya kol be kan ka don hakili minnu na a ma men kosebe. An y'a sugandi ka ja min ka kalifa jekuluw la minnu be sariyaw lakana, mögów ka kan ni sariya minnu ye walasa u ka famuyali sorò nin ketaw la minnu y'an ka jamana maloya ko ye.

Ne min b'a fo ko ne te misimisi, nin ja ye ne yere jatige fo ka ne kumasi bëe wili, ayiwa mögów min b'an ka jamana körönyanfanfe kèle banni baarako, o ka kankorosigi folo b'a fo cogo min, ko nin ko in be bankalo kelen körönfe sigara kosebe. Ne dalen be fen min na o file :

- A ka fo ko binnkanni minnu bëe be ke, k'olu ye bandiw doron de ye, nka an ka kan ka jekuluw dòw ka politiki baaraw laadon. Nemogó minnu b'an ka jamana körönfe jekulu la. Olu mana mögów hakilila tige cogoco go, u te se k'an hakilisigi ko

banbagaciw t'olu yerew ce la...

- U ye gelyea sorò cogo min walasa k'u fara nogon kan, ka kan kelen fo! Arabadon

fana mögów min b'u ni fanga ce kuma fo, o tun be kan ka fobeeñenäkerenkereneyala ko ni jamana sorodasiw ye minnu k'u la, k'olu b'u ta sara, anw minnu tun be ka nin ko in file televisyon na, anw tun t'a dòn an be yoro o yoro. Ani fana nin tun ye ka

zuluye kalo tile 15, Arajo Mali ka kibaru jensem tuma, u dòw tun be kan ka kuma dòw fo minnu ni hakilisigi kumaw tun ce ka jan. Ani

körönfe jekulu nemogodo ka yada ye (ne te na fo joni don), ne y'a famuya ko baara min be nemogó bolo min b'an ka körönfe kèle

banni baara la, hali nin sorodasi don in a ye sira sugandi, min ka gelen kosebe kèle banni hukumu la. Ce in yere tun hine tun be mögów la, minnu tun be kan televisyon file.

Ankanà a dogo an yerew la, ko siya ko de b'an ka jamana körönyanfan fe, ko in na ni kalankelaw b'a fo ko «Nori» min ye anw ka jate la tuwaregi ko ye. An be te tuwaregi ye aw? An be taa min. Musa Tarawele tile an tun b'a fo tuma bëe k'an ka jamana sabatilendon. Muna an b'a dogo ko siyako de b'an ka jamana körön fe gelyea in na.

O siya ko, kori (n'o ye kunnafoni sebenye) b'o fotuma bëe kabini san 1990, barisa siyako in be ye hali sirabaw kan (ko ficiinlw la) ani kubedaw la.

Nin siya ko in, an ka jija a kana ke siyako ye, an ka fariya k'a kuma fo ni sabali ye.

Gongoloma SOKE

Mali senekejekuluw k'ecogo k'a ta san 1960 fo ka n'a bila san 1990 la.

O bangera san 1967 ka a ka baara ke koperatiwu ko kolosili ye. Baara min kalifara serewisi in ma, o ye ka koperatiwu kolosilidabaliw ni u ladondabaliw tige, sariya sira kan. A yera joonako fanga kura ye fanga koro ka taama sen ta ka o sinsi a ka yelema damado in kofe, o sementiyara ni baarabolow sinsini ye minnu tara ciyen la fanga koro kofe : jekuluw, jekulukafow, koperatiwu (minnu tun be na ni

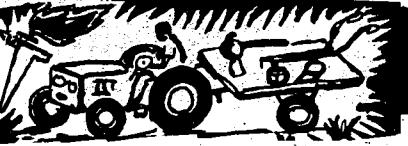
musakaminenw ye duguw kono:senemusakaminenwani dunkafa musakafenw ka olu feere duguw ni u sigidaw mögów ma).

Yelema jenema ma ke dabaliw la minnu be senekekoperatiwu ke fanga sinsi beere ye duguw ni u sigidaw kono.

Nin politiki dabali in ka nigisinogosokolosira san 1979, nogonye sen fe senekelaw ka netaa kan, o kera UDPM politiki sigili laje sen fe.

Kuma laban minnu kera laje in sen fe, olu sinsira kosebe SMDT (n'o ye Mali kooribaara jjidili serewisi ye) ka dugujekuluw (A.W) ka netaa k'ecogo numan sementiyali kan. O de la, a fora ko ka o dugujekuluw (A.W) nogonnaw jeson ni dugutonw sigili ye sen kan, ka olu ke netaa beerew ye duguw kono. Hakilila min tun be A.w ni tonw sigilili la, o tun ye, k'a u ke fenw ye minnu

(A to be ne 5)

SENEKA NI

be se ka fanga deme walasa k'a ka politikiferebaw sira taama : dunkafa soro, duguw ni u sigidaw lamini lakanali (o be se ka ke dugukolono keleli ye, walima tasuma keleli), kaji ke ka faalaw labo. A tun fora fana ko ka senekelaw deme, u ka se ka u yere deme, walasa ka duguw ka jetaa di u ma. Ka ta san 1972 fo ka na a bila an be don min na, san mugan ni duuru temena, fanga ko a be senekelaw deme; a ye baarada caman sigi sen kan o sira la, (dow be yen, a be fo olu ma ko Ofisi, dow fana be yen a be fo olu ma ko Konpañi, dow yere be yen minnu togo ye ko Operasiyon de dewelopeman), fanga ni senekelaw ce be cogo di bi?

Fanga ye baara bolo minnu sigi sen kan duguw kono nafa jumen be olu la senekelaw ka djenelatige sabati cogo ni u sigidaw taa ne la?

Nin ninigali jaabiw kecogo be senekelaw yere kecogo de jira faso ka jetaa dabali siraw la.

Hakili jakab minnu be se ka ke nin ninigali kan o ka gelon, o geloya in boyor k'aca : A.W ni tonw kecogo cayali, serewisidaw cayali, minnu be duçr. deme u ka jetaa sira kan, ani serewisida ninnu ka haarayoro cayali. Cogo cogo, fen dow be yen minnu te dogo wagati si, olu de be se ka deme ke, ka ninigali temenew jaabiw soro.

Fen minnu yera SMDT ka A.W ko la Mali Koori sené yoro la (Mali worodugu yanfan fe).

A.W. ko daminera SMDT la san 1974, a ko kera kayira ye. A.W minnu ko ye nin ye, olu ye famuyali ni se caman soro, be se minnu don, o kuma be se ka laje cogo min, o file :

- Soro sira : beejesorow jidili

baara minnu kera u fe, o sera ka ke sababu ye ka fen caman san : balansi, koori be ke fini minnu la, magasanw joli (senefenw be mara minnu kono), balikukalan joli, mu sojiginso, furakesow (mogow kama ani baganw kama), misisogo baara, kolon sen ani kolonladon, josimasin ni jogosimasin sanni.

Kalan ni ko don sira: A.W. ko yebalikukan yiriwa. Kalan in kera sababu ye ka jate seben caman baara keli sinsi (sannifeere jateseben, nogo jateseben, juuru jateseben), seben caman wrew baara keli seraka don, baara famu feerew seraka kalan, laadili min be ke sorojateli la, o sera ka damine, balikukan jolen sera ka ke, ani juurunaali kalan.

Hadamadenw sabati sira : noga caman donna hadamadenw sabati cogo la (farikolokene ya ni ji ko, o ni a jogonaw...) olu sababuw bora musaka caman na.

SMDT ka A.W ko kera kayira ye, siga si te o la, o bora fen damadow de farali la jogen kan minnu laje ka gelen jogen kan Mali kono : soro sira jolen kasababu ke koori ye ka jekabaara ke timiraxiye la (kabini san 1952), c de ye baaranogonya danaya ni a jelenya sinsi (diyagoya sariya te baaranogonya minna)... Nin cogoya ninnu be se ka jogen soro, o ka gelen kosebe, o de la SMDT ta in jogen ke ka gelen yoro were la.

Cogoya minnu folen file SMDT-A.W kan, olu be a jira ko A.W cogoyaw te kelen ye, hali ni u be yoro kelen na, kuma te ni u te yoro kelen na.

Furance min be hoti wale A.W ni ofisi di Nizeri A.W. ni SMDT ni jogen ce, o file : SMDT A.W sinsinnen don, nafolobekun, u ye famuyali ni doniya soro ka

teme tow bee kan ; o bora koori nafa de la, nafa min te soro senela ofisidi izerikono, kuma te Hote Wale senew ma. Nin cogoya in na, A.W minnu be yoro la soro te ke yoro minnu la, olu te se ka yiriwa kosebe, barisa u te se ka hali minen folow san (Balansi, koori be ke fini min kono, fenmaramangasan). Sisan A.W ko idugunetaaton ye nafa caman sinsi, siga te minnu la, Nka, a yiriwa dan be kan ka ye SMDT duguw kono, A.W sinsinen be kosebe o yoro minnu la. AN be se ka jatem-

nie Monike Zentili fe ko «sinijesigi baara te»

A.Wyiriwalenw bolo, barisa, a fura ko ka fen o fen ke ofisiw ni konpañi operasiyon de dewelopeman na; u ye olu ke, wari min be kesu kono, o kera kunko ye.

An be yoro min na bi, jaabi jonjon ma soro, wari in kecogo la, ani fana, A.W. ka baara cayali ma sira soro. Ni iko fana ko ibe so caman jo, olu ladon-nibe musakaw caya, walima a be tijelidion warimara la «A.W walima ton ka wari «(Monike Zentili min be baara ke IRAM la). Seyibane Kulibali

Fini ye dumuni juman ye

Fini kisemiseninw dinko juman ka di kosebe dugubakonmogow ye. Fini dilancogo ka ca : a be ke wuruyi ye (o ni nono ka di kosebe denmiseniye), fini be ke to ye, a be ke basi ye min be dun ni na suguya caman ye (tigana, walima juguna, ani tulumana...). Mosi minnu ye fini don a ma men, olu be a dilan ni soso jugu ye, u b'a fo o ma ko «genre», o dumuni in kadi ka temen malo misenin kan. Senegali, fini be ke ka malo (min be ke cebujeni ye) nonabila

Fini be bana dow furake : N'i ye a ni nkoy dilan walima nakofen wrew, o be se ka dun sukarodunbanato fe (jabeti) «Ne te se ka hali malo kudu jekelendun, nka fini hake o hake kadi ne ye n be se ka o dun», o ye sukarodunbanato do kan ye.

Hakilijakabo ke balya fini kan o de be nininkelaw bila ka kuma caman fo fini kan. Fini ye sanga kura soro dugubaw kono a ma men, nka fini kadi kosebe senekeduguw ye.

Dunan fana dumuni ni dunan boje dumuni, fini be dugumogow ni sigidamogow deme ka kongo wagatiw lateye. Fini be se ka dan kabini Awirilikalo tile 15.

Ani fana fini si dow be yen minnu be kise tile 90 kono, senefen caman ne.

Fini sené be kan ka bin yoro dowla, nka a sené be kan ka jesen Burukina kono.

San 1990, toni 12.700 soro a la. San ni san fini senekenew be yelema yelema.

Huve mara, Kosimara, ani Surumara kono (Burukina

(A to be ne 6)

SORO SIRAW

Fini ni gari ko gelyali : o te se ka famunya yuruku-yuruku dɔrɔn sira kan.

Faso) olu ye kene minnu ta fini sene ka ma, olu walawalanna kosebe.

Yelema yelema fana be to ka don fini soro la : kilo 928 soro tari kelen na Huwemara kono, kilo 66 soro tari kelen na Yatenga mara la. Fini ka ji ko ka nogo (milimetere 500 walima 700 san kono, o be fini bo); fini be sene Burukina tilebin yanfan fe, nka a be bo a yere ma kungo kono, Burukina Sahiliyanfan fe.

Fini n'a ka nafa in si m'a to a kajatekosebe. Nininikelaw ni demebagaw te a jate kosebe... O be bo, fini sene gelyea de la...

Finisongo ka yelema yelema fana be do fara o gelyea kan. Salon fini songo kera kun ni kun ye. Wagati dow yere la fini te soro.

An be don min na ko bi, n'a be fo ko bee ka i yerefew dun, fini ka sini ka bon kosebe, nka o sini boje be fini n'a sene, n'a bayelemali nogo yali de bolo. O de la nininikelaw ni demebagaw be na laban ka fini jate, barisa fini ye mogo caman kisi kongo ma.

Nin kibaruya in bora SIFIA
yoro o ye seriusida ye
min be seneke kunnafoniw
di jamana
kono minnu be nanzaraka
(faranskan) fo.

Bayelemalaara gelyaw la an ka jamana kono fini ni gari ko gelyali ka kan ka file ji nemajolen na. Finibaara ni garibaara ye baara do de ye, baarabolo caman cela an ka jamana kono. Haali, nka ni y'a ye k'a fo ko Maliye koorisene ni koorifeere jamanaba ye, nii i ye iyere nininka ibe a don ka fo ko i be kan ka taa, ka segin kuma kelen kan.

Nin ko in daminara a san kelen de ye nin ye, tuma min ITEM (min nogn te fini ni gari baara la Mali kono) nemogoso ko k'a y'a ka izini baaraw jo, o ye mogo 800 ka baarabila sababuya. Kun minnu fora baarajo in na, o ye fini ni gari feere balya ye, ka sababu ke fini ni gari donni ye jamana kono yurukuyurukusiraw kan. Nin kunw minnu tun be se ka jate i n'a fo kun gansanw, olu kera gelyea dow bange to de ye, minnu nana laban nin KOMATEKISI datuguli ye (KOMATEKISI tun datugura walasa ka a ka baara senw kuraya). Nin gelyaw kera sababu ye ka an ka jamana baarabolo do jo, baarabolo in tun ye joyoroba de ta an ka jamana bayelemali soro siraw kan.

Finiko ni gariko baara daminana ni nagali ye, ka tila ka laban ni dusulafin ye, nka kow kecogo be an wajibiya ka teme yurukuyuruku kuma kan, hali ni tine don, barisa o dɔrɔn te se ka ke nin gelyaw bee kun ye. Ni an y'an ka jamana soro kojew file dungare kono, fili caman be se ka ye.

- Fili minnu kera soro politikisiraw la, kabini jamana ka endependansi ta tuma,

- fili dow fana be a jira ko politikiferew bilara tuma dow la soroferew sanfe.

Dabali minnu be tige bayelemali sira kan, an bee

b'a don ka fo k'olu camanbe u taa siraw je, o caman de kera kerenerenyala fini ni gari baara sira la, okowlabannana ke baara bolo in dogoyali ye : izini fila dɔrɔn de tun be baara in ke (ITEMA ni KOMATEKISIS) ka soro a izini nognna 3 walima 4 de be jamana tow kono minnu be an kerefe.

Nin izini fila (ITEMA ni KOMATEKISI) in ka dogoya de be na u fanga fana dogoya jamana ka fini ko ni gariko musaka tila la, ni i ye jamana ka finiko ni gariko musaka tila keme o keme, olu tun be se ka duuru ani tan de ta. Ayiwa, izini fila intun te sorosira fadenya taama izini werew fe. Finibaara nigaribaara sira kan, izini ninnu bee kelenkelenna ye baara sira do ta : (ITEMA tun be fansi dilan, KOMATEKISI tun be fen caman werew dilan); o nana ke bilanyerema ye u kelenkelenn bee bolo, u ka siraw kan. Baara kecogo numan fadenya yere sira kan, o tununna finiko ni gariko baara sira kan, o de ye a to kolosilikelaw ko, ko danfara min tun be finiw ni gariw kecogo ce ani u dilan cogo numan, ko soro nin ni a hakilijagabo tun te ke olu kan (o kow misali ka ca kosebe). Fen minnu be se ka fara nin baaracogo cejugu in kan, o te soro keyoro ni a lamini ye wa? Minnu be gelyea 'don soro cogoya la.

O gelyea ninnu la, an be se ka ka koori songo ko fo, o tun ka gelen wagati dow la ka sababu ke lenpo ko ye Mali kono, walima Malikofo. Baara nafa fana tun nagasira izini ninnu kono ka sababu ke baaraden cayali ye baaraketa ma; baara nagasili in tun ye fere kuraw tali wajibiya.

An be se ka an ka kolosiliw dafa ni fen minnu ye olu file

- N'i ye bayelemali musaka beelajelen tila keme keme, i b'a ye ko 10 (tan) ye kuran songo ye, bayelemali fenw tali (taransipori) songo fanabe yen, barisa mogo te yen minnu be taransipori ke, ni mogo tun be yen minnu be fen bayelemalenw taransipori ke o de tun ka fisa soro sira kan. Nin be kofe, fanga be a sen don baarada ninnu ngenaboli la, o ni a nognaw...

Ka taa fini baarakelaw ni garibaarakelaw be kuma minnu fo fini ni gari yurukuyurukulenw kan ni olu be bo Lagine, Pakisitan, Leberiya, Nizeriya, Azi..., hali ni o kuma dow ye tine ye, fo ka na a bila an ka jamana ni jamana werew ce dayeleli la, ka sababu ke FMI ni bankimonjali (dunuya beeje wariso), a ka don ko fini ni garibaarabolow ka kan ka ladonjoona an ka jamana kono. An man kan ka fo ko an be nin baarabolo ninnu ngenabo nin salaya ye min be an bila ka an kosis kunkow la minnu dalen be; nin ngenaboli in ka kan ka fini ni garibaara bolow ka niginogoso dan de jate : o hukumu la izini ninnu baarakeminew be ka kan ka nonabila ani fini ni gariw jago ferew olu ka jate kerenerenyala. Ninini ni hakili jakabo kura minnu kera, olu be a jira ko fini ni gari feerefrew de ka kan ka jate kosebe ka teme u dilanni kan, fini ni gari baarabolo sira kan, baarabolo min be i wasa don mogow ka fini donta kan o desi ka ca kosebe.

An ka fini ni gari baaradaw ka kan ka o baarabolo in dege wa?

Barisa fini ni gari dilanni te kunkoba ye, u feereli de ka gelen.

Ola sa, mogow sago de be na

(A to be ne 7)

DUGUW NI SIGIDAW LAMINI

danfara don fén dilannenw ni njogon ce. Kabini a baarabolo ninnu kerenkerénya cogo la, ani u ladon kunko la teliyala, férèw ni dabaliw tigeli ye wajibiya ye. Barisa, hali ni fini ni gari feereli férèw bora an ka izini ninnu bolo yamaruya caman ka kan ka di u ma fini ni gari fadenya baara la. Kolosili saba de be nin jigi di an ma

- Kolosili folo file : fini ni gari baara fénw caman be an ka jamana kono; an ka jamana kono; an ka jamana be nefsé koori sene la farafinna tilebin

CEMOKO JALO

yanfan fe;

- Kolosili filannan file : fini ni gari makoba de be an ka jamanadenw la.
- Kolosili sabanan : sorsira lataama kura min be an kan jamana kono, ni o be wajibiya caman bo bayelemalaw kan, ka sababu kerenkerénya si raw yé minnu tara an ka jamana jagokelaw ni bayelemalaw ka njogon ye ba fe, nin o fiye kura dara an ka soro siraw kan.

baara ye dugumögow ni te se ka taa njœ oluyerew sigidamögow ni ko dèmebagaw ce njogon famuya ye). Masala folókera kójalan Awirilikalo tile 23, du-gutigi n'a ka dugumögow tun be kéné kan; ka fara poroze njemögö kan (Sulemani SILA) ani Heliwetasi baarakelaw (Zozefu SANON, Lasina FOFANA).

Kójalan dugu ja file :

An ka jamana ka endepandansi (yeremahorónnyatali) nisisance, baara ni fere caman kera duguw ni sigidaw ka njetaa sira kan. O baaraw ni férèw deséra ka duguw n'u sigidaw ka njetaa saba-ti.

Sisan duguw n'u sigidaw dèmebagaw ye hakilijagabo min sigi sen kan, o bangera nin mii-rinata min ye o file : mogosi ka dème te se ka duguw n'u sigidaw bo njogon la ka teme dugumögow ni sigida mogow ka yeredème kan.

Dugumögow ni ka

yeredème sira ka ca, an be do fo nka an da te se ka se o bëe ma.

Dugumögow ni sigidamögow be u yeredème; yeredème in be damine nin miiri ye dugu ni a ka sigidaw ja kan, walasa ka dòn geleyaw ni njogoyaw minnu be dugu ni a sigidaw la ani olu be se ka kele cogo min na; dugumögow ni sigidamögow joyoré ye min ye in kele la.

Nin miiribaara indokera fuladugu kono (Sebekoromarala) (Kitakubeda kono) Awirilikalo la nin «Animare» ka

dème ye (Animare ye seriwsida ye min ka

n'a sigidaw dòn kosébe, u be se fana ka dugu n'a sigidaw geleyaw ni a njogoyaw jira; Ayiwa, dugumögow ni dugusigidamögow de b'a dòn u ka dugu ni a sigidaw be se ka ladon walima ka njenabò cogo min.

Dugumögow ni sigidamögow bëe kakan k'o jira nin sira in kan k'olu ka dugu ni sigidaw

Animare baarakelaw tun ye Bobo KEYITA ni Jeli-Misa JABATE ye.

Dugu ja min tara pankurun fe, o tun be daalifini kan, ja in kera poroze baarakelaw fe.

Foliw temenen ko, Jeli-Misa ye dugu körön ni tilebin ani sahili ni wo-

rodugu jira mogow la ja in kan, ka tila ka dugu sigiyoré nin duguw kuruw jira, o kera masala

DUGUW NI SIGIDAW LAMINI

senw sigilen ye, Ayiwa daw lamini jiri ko, ji ko, a kéra fana Jeli-Misa ani u dugukolow nafaw yere ka baara banni ye. be cogo jumen ? Barisa n'a tun ye ninin - An ka dugu sira ko be

Genikoro dugu ja file :

galiw ke dɔrɔn (misali, no be sene dugu fan jumen ?), walima misiw be dumuni ke dugu fan jumen ?), dugu mɔgɔw yerew tun be wuli kana o yɔrɔw jira ja kan. Ka o misaliw jira nin ja ye (senekeyɔrɔw walima misiwka dumuni yɔrɔw). Kɔjalan Masala kera nege ne kelen ni miniti bisaba kɔnɔ, Masala laban na dugumɔgɔw y'u ka dugu ja ke. Masala la Saman na ka se dugu geleyaw ni nɔgɔyaw ma : - An ka dugu n'a sigi-

cogo jumen ? Kuma caman wrew kera an da te se minnu ma yan.

Nin Masala in nɔgɔn na kera Genikoro, nka Genikoro ja ma se ka laban.

Juwenkalo la, Masala in nɔgɔn na kera Torolo, Kokolo, Bangasi Marena, Banankoro Jeli-Misani Sulemanifɛ. Nin Masala in n'a nɔgɔnnaw ye hakili falen falen yɔrɔw de ye duguw n'a sigidaw mɔgɔw fe.

Bobo KEYITA.

Boko soroli songo :

Mali.....	kalo Woɔro	sefa 120
San kelen..... sefa	240
Afiri (farafina)	kalo woɔro.....	sefa 240
San kelen..... sefa	960
Afiri kofe jamanaw	kalo woɔro....	sefa 960
San kelen..... sefa	1920
Boko demeli sanni :	boko kelen	sefa 60

Boko jenseññemogɔ : Seyibane KULIBALI
Boko jenseññemogɔ kankɔrsigi : Bobo KEYITA

Boko jenseññemogɔ : Seyibane KULUBALI
Boko jenseññemogɔ kankɔrsigi : Bobo KEYITA
Boko sebenññemogɔ : Fajala KEYITA
Boko sebenññekulu : Seyibane KULUBALI, Bobo KEYITA
Cemoko JALO, Fajala KEYITA, Baba SISUMA
Seku Umaru KUYATE, Mori DAWO,
Darahamani MAYIGA.
Boko sebenw ne nobobaga : Seku Umaru KUYATE
Boko jawkεbaga : Karimu JALO
Boko labenyɔrɔ : Kibaru
Boko sebenyɔrɔ : Kibaru
Boko hake min bora : 2:000
Boko sigiyɔrɔ : Kati
Boko lasigiso : Kolo tɔgɔ be so min na Tomikorobugu
Bamako
BP : 3041 walima 2805.